

gemeente
Zoetermeer

Bijlage 5. Monitor Ombuigen en vernieuwen

Aanleiding bezuinigingsmonitor

In het in 2018 opgestelde coalitieakkoord was voor ruim € 8 mln. aan nieuw beleid opgenomen. De dekking daarvan werd, naast de beschikbare ruimte in de begroting zelf, voor een deel gevonden in mogelijkheden om in de bestaande budgetten ruimte vrij te spelen. In de zomer van 2018 is daar onderzoek naar gedaan en zijn opties in beeld gebracht.

De inkt van het coalitieakkoord nog niet droog of de financiële uitgangspunten moesten worden herzien. De belangrijkste oorzaak waren de oplopende kosten in de jeugdzorg. Duidelijk was dat gemeente Zoetermeer voor een forse bezuinigingsopgave stond om het begrotingsevenwicht te herstellen.

De bezuinigingsvoorstellen zijn uitgewerkt en in de Perspectiefnota 2020 (medio 2019) gepresenteerd. Met de vaststelling van de Programmabegroting 2020 heeft de raad in november 2019 tot de maatregelen in het kader van Ombuigen en Vernieuwen (O&V) besloten. De voorstellen bevatten 75 maatregelen oplopend tot een bedrag van € 14,218 mln. vanaf 2025.

Bezuinigingsmonitor

Om de uitvoering van de plannen te kunnen volgen is een monitor ontworpen. Die monitor laat via een stoplichtmodel zien hoe de (financiële) uitvoering van de maatregelen verloopt. In de afgelopen jaren is tweemaal per jaar aan de raad gerapporteerd via een bijlage bij het Eerste en Tweede Tussenbericht. Los van de informatievoorziening aan de raad was het doel van de monitor ook om als instrument te dienen voor de organisatie om overzicht te houden en bij te kunnen sturen aan de hand van de monitor.

Inmiddels zijn we een aantal jaren verder. Door de samenvoeging van een aantal maatregelen zijn er nog 70 van de 75 over. Daarvan zijn er 55 gerealiseerd. Van de 15 resterende voorstellen hebben er 11 betrekking op het Sociaal Domein, 1 op de invoering van Diftar, 1 op organisatieontwikkeling, 1 op Cultuurpodium De Boerderij en 1 op de parkeerexploitatie.

Het instrument 'Bezuinigingsmonitor' heeft naar de mening van het college voor deze onderwerpen geen toegevoegde waarde meer. De redenen worden hieronder kort toegelicht.

Sociaal Domein

De maatregelen in het Sociaal Domein hangen sterk met elkaar samen. Het is niet in alle gevallen mogelijk om te meten wat het effect van een individuele maatregel is. Het Sociaal Domein is ook steeds in beweging waardoor situaties veranderen en de oorspronkelijke maatregel aangepast wordt of een iets ander accent krijgt. Daarnaast zijn er veel partijen betrokken bij de uitwerking waardoor de invloed van Zoetermeer beperkt is. De raad is zeer betrokken bij de ontwikkelingen in het Sociaal Domein en wil graag actief op de hoogte worden gehouden. Daar zijn diverse andere instrumenten voor beschikbaar zoals de leeragenda en de periodieke rapportage Sociaal Domein. In een memo van 6 juli 2022 zijn drie lijnen geschetst waarop kan worden gestuurd om tot kostenbeheersing in het Sociaal Domein te komen. Deze worden verder uitgewerkt en aan de raad voorgelegd. Daarbij wordt rekening gehouden met de ombuigingsmaatregelen.

Diftar

Het voornemen om gedifferentieerde tarieven voor het afvalbeleid toe te passen stuitte op bezwaren bij veel inwoners en heeft tot een referendum over

afvalinzameling geleid. Uitkomst van het referendum was overduidelijk waardoor de voorgenomen maatregelen voorlopig zijn ingetrokken en er nader onderzoek plaats vindt voordat het beleid wordt aangepast.

Organisatieontwikkeling

De taakstelling is vanaf 2025 volledig ingevuld. Voor 2023/2024 wordt nog gezocht naar tijdelijke dekkingsmogelijkheden.

Cultuurpodium de Boerderij

De plannen om De Boerderij te verbouwen of te verplaatsen zijn vanwege de prangende financiële situatie in 2019 uitgesteld. Daardoor waren er wel investeringen (in programmering en voorzieningen) nodig om de Boerderij open te kunnen houden. Jaarlijkse verantwoording loopt via de subsidievaststelling. Deze loopt door tot en met 2025 en is dus nog niet volledig uitgevoerd maar verloopt via het reguliere subsidieproces.

Parkeren

Binnen de parkeerexploitatie zijn alle plannen doorgevoerd. De tarieven van vergunningen zijn omhooggegaan net als bezoekerstarieven, de betaaltijden zijn verruimd en blauwe zones zijn omgevormd naar betaald parkeren. De verwachte extra inkomsten heeft dit niet opgeleverd. Door een samenloop van omstandigheden is het lastig om scherp te krijgen wat het effect is van de maatregelen en wat een gevolg is van corona, hogere brandstofprijzen, hybride werken, meer online winkelen, etc. In de reguliere P&C-cyclus wordt gerapporteerd over parkeeropbrengsten als daar aanleiding voor is.

Voorstel college

Het college stelt voor om deze onderwerpen mee te nemen in de geëigende rapportages en niet meer via de bezuinigingsmonitor verslag te doen.